

Azerbejdżan i Turcja: prawie ostateczne porozumienie gazowe

7 czerwca w Stambule, w obecności prezydenta Azerbejdżanu Ilhama Alijewa oraz premiera Turcji Recepta Erdogana podpisano szereg dokumentów dotyczących dwustronnej współpracy gazowej. Jest to istotny postęp w trwających od kilku lat negocjacjach gazowych obu krajów i sygnał o ich wspólnym dążeniu do uruchomienia eksportu gazu na Zachód lobbowanym przez UE Południowym Korytarzem (w tym szlakami ITGI i Nabucco). Jednocześnie jednak ogólny charakter podpisanych dokumentów – memoranda i deklaracja – wskazuje na konieczność dalszych rozmów w celu określenia ostatecznych zasad sprzedaży i tranzytu azerskiego gazu.

Azerski koncern SOCAR oraz turecki Botas podpisały w Stambule *Memorandum dotyczące zasad i mechanizmów sprzedaży i tranzytu surowca*, a ministrowie energetyki obu krajów analogiczne *Memorandum dotyczące sprzedaży i tranzytu gazu* oraz *Deklarację o sprzedaży i tranzyście azerskiego gazu przez terytorium Turcji*. Choć według tureckiego ministra porozumiano się we wszystkich najważniejszych kwestiach (dotyczących zaległych płatności za azerski gaz, ceny i wielkości gazu kupowanego w następnych latach oraz opłat za tranzyt surowca przez terytorium Turcji), to w dalszym ciągu kilka spraw jest niejasnych. Doniesienia medialne mówią o dodatkowych ok. 11 mld m³, które Azerbejdżan miałby sprzedawać na rynki turecki i krajów UE po uruchomieniu II fazy produkcji złoża Szah Deniz. Nie wiadomo jednak, czy i jak określone zostały zasady wyznaczania ceny azerskiego surowca w kolejnych latach oraz czy Ankara zrezygnowała z dążenia do uzyskania prawa do reeksportu azerskiego surowca, o co od lat zabiegało Baku.

Jednocześnie postęp w negocjacjach w strategicznej dla obu krajów kwestii przyczynia się do polepszenia, w ostatnich latach napiętych, politycznych relacji Azerbejdżanu i Turcji. Jest to ważne m.in. dla UE i europejskich koncernów konkurujących o azerski gaz i umożliwia Azerbejdżanowi rozpoczęcie formalnych rozmów na temat sprzedaży im surowca. <ag>